دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

سال دوازدهم، شماره‌ی ۳۹
پاییز ۱۳۹۱، صفحات ۱۷۱-۱۵۷

سیدحسین میرموسوی[۱]

هوشنگ آبختی گروسی[۲]

ندا خائفی[۳]

رفتارشناسی اقلیمی بر مبنای تحلیل مؤلفه‌های اصلی

مطالعه موردی: استان‌های کردستان و کرمانشاه

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۰۳/۲۸ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۰/۰۶/۳۰

چکیده

رفتار اقلیمی در هر منطقه‌ای تابعی از تأثیر گذاری متغیرهای مختلف اقلیمی در آن منطقه است. شناسایی عوامل و عناصر اصلی سازنده اقلیم هر منطقه‌ای می‌تواند در تعیین پتانسیل‌های اقلیمی آن منطقه بسیار موثر واقع شود. با استفاده از شیوه‌های نوین، نظیر روش‌های آماری چند متغیره جهت رفتارشناسی اقلیمی، می‌توان به نتایج مطمئن‌تری دست یافت. روش تحلیل مؤلفه‌های اصلي از خانواده بردارهای ویژه است که عمدتاً یک روش ریاضی برای کاهش حجم داده‌ها است. با استفاده از مؤلفه‌های اصلي می‌توان تغیرات زمانی- مکانی متغیرهای اقلیمی را به صورت چند مؤلفه نمایش داد.

۱- استادیار گروه جغرافیای دانشگاه زنجان. E-mail: hossein.mousavi047@gmail.com

۲- دانشجوی اقلیم در برنامه ریزی محیطی دانشگاه زنجان.

۳- دانشجوی اقلیم در برنامه ریزی محیطی دانشگاه زنجان.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-11-01]

در این مطالعه به منظور تحلیل مؤلفه‌های اقلیمی، از داده‌های ۱۹ ایستگاه سینوپتیک و ۲۲ متغیر اقلیمی استان‌های کرمانشاه و کردستان استفاده شده است. روش مورد استفاده در این مطالعه، تجزیه مؤلفه‌های اصلی است. نتایج حاصل از تحلیل متغیرهای اقلیمی منتخب در استان‌های کرمانشاه و کردستان نشان داد که ۶ مؤلفه اول در مجموع ۹۱ درصد از پراش داده‌ها را تبیین می‌کنند. این مؤلفه‌ها به ترتیب شامل دما (۳۷ درصد)، بارش (۲۰ درصد)، میزان رطوبت و تغییرات دمایی (۱۴ درصد)، ساعات آفتابی (۹ درصد)، روزهای طوفانی (۶ درصد) و باد و روزهای همراه با گرد و غبار (۵ درصد) می‌باشند.

کلید واژه‌ها: رفتارشناسی اقلیمی، تحلیل مؤلفه‌های اصلی، آمار چند متغیره، استان کرمانشاه و کردستان

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-11-01]